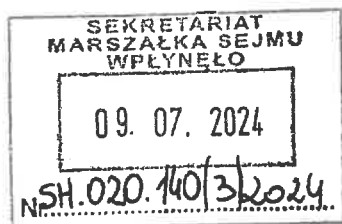

Gdańsk, Warszawa, 3 lipca 2024 roku

Szanowny Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu RP

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. *SPS-WP.020.140.12.2024*

Data wpływu *10. 07. 2024*

Wspólne Stanowisko

Forum Związków Zawodowych, NSZZ „Solidarność” i Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych,

z dnia 3 lipca 2024 r.

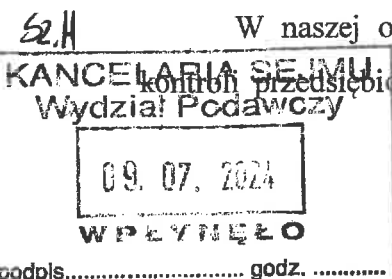
w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy oraz ustawy – Prawo przedsiębiorców

Forum Związków Zawodowych, NSZZ „Solidarność” i Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, pozytywnie oceniają projekt ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy oraz ustawy – Prawo przedsiębiorców (druk sejmowy nr 441) uznając, że wprowadzenie powyższych zmian jest zasadne w obecnym stanie prawnym.

Z uzasadnienia projektu ustawy wynika, że ma on na celu uproszczenie i ujednolicenie procedur kontroli przedsiębiorców i innych pracodawców, realizowanych przez różne instytucje kontrolne. Obecnie art. 24 ust. 3-7 ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy obliguje inspektorów pracy do okazania osobie reprezentującej podmiot kontrolowany, poza legitymacją służbową, także upoważnienia do kontroli. Zasadniczym skutkiem projektowanej ustawy będzie wprowadzenie jednakowych procedur kontrolnych wobec wszystkich pracodawców. Wprowadzenie zmian spowoduje usprawnienie i odbiurokratyzowanie procesu kontrolnego oraz zwiększy możliwości prowadzenia działań kontrolnych Państwowej Inspekcji Pracy, a tym samym bardziej efektywne wykorzystanie środków finansowych przeznaczanych przez państwo na działania kontrolne w obszarze prawa pracy.

W naszej ocenie obowiązek przedłożenia upoważnienia przed przystąpieniem do

kontroli przedsiębiorcy godzi w prawo swobodnego wstępu na miejsce kontroli w ujęciu

przewidzianym przez ratyfikowane przez Polskę konwencje MOP nr 81 dotyczącej inspekcji pracy w przemyśle i handlu, przyjętej w Genewie dnia 11 lipca 1947 r. (Dz.U. 1997 nr 72 poz. 450) i 129 dotyczącej inspekcji pracy w rolnictwie (Dz. U. Dz.U. 1997 nr 72 poz. 452). Według postanowień tych konwencji inspektorzy pracy zaopatrzeni w odpowiednie pełnomocnictwa są upoważnieni do swobodnego wstępu, bez uprzedniego zawiadomienia, o każdej porze dnia i nocy, do każdego zakładu pracy podlegającego inspekcji, a przedsiębiorstwa będą kontrolowane tak często i tak starannie, jak jest to konieczne dla zapewnienia skutecznego stosowania odpowiednich przepisów (art. 12 ust. 1 i art. 16 konwencji nr 81 oraz art. 16 ust. 1 i art. 21 konwencji nr 129). W opinii Komitetu Ekspertów MOP wymóg przedkładania upoważnienia przed przystąpieniem do kontroli jest niezgodny z prawem swobodnego wstępu inspekcji na miejsce kontroli (zob. raport Komitetu Ekspertów do Spraw Stosowania Konwencji i Zaleceń MOP, *Inspection du travail*, Genewa 2006, s. 88). Dodać należy, że w 2024 r. Komitet Ekspertów ponownie zwraca się do polskiego rządu o podjęcie niezbędnych środków w celu zmiany przepisów ustawy – Prawo przedsiębiorców, aby zapewnić, że inspektorzy pracy są uprawnieni do swobodnego wstępu do każdego miejsca pracy podlegającego inspekcji, zgodnie z art. 12 ust. 1 Konwencji nr 81 i art. 16 ust. 1 Konwencji nr 129 (zob. *Application of International Labour Standards 2024. III (Part A) Report of the Committee of Experts on the Application of Conventions and Recommendations International Labour Conference 112th Session, 2024*, s. 785).

Pozytywnie oceniamy również wyłączenie stosowania, rozdziału 5 ustawy z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, w odniesieniu do kontroli prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy. Ograniczenia kontroli przedsiębiorców przez inspekcję pracy przewidziane w rozdziale 5 ustawy – Prawo przedsiębiorców nie powinny mieć zastosowania, ponieważ takich nie przewidują ratyfikowane przez Polskę konwencje nr 81 i 129 (zob. D. Makowski, *Środki działania kontrolno-nadzorcze w Państwowej Inspekcji Pracy [w:] System Prawa Pracy. Tom VIII. Prawo rynku pracy*, red. K. W. Baran, M. Włodarczyk, Warszawa 2018).

Ponadto, należy podkreślić, że od wprowadzenia regulacji, której zmiany są postulowane, upłynęło już wiele lat. Obowiązek okazania osobie reprezentującej podmiot kontrolowany, poza legitymacją służbową, także upoważnienia do kontroli nałożono na inspektorów pracy w 2004 r. Wcześniej kontrola wszystkich podmiotów odbywała się po okazaniu legitymacji służbowej. Należy więc zapewnić podmiotom kontrolowanym, przez Państwową Inspekcję Pracy, jednolite zasady przeprowadzania kontroli, bez różnicowania ich sytuacji prawnej w tym zakresie. Z informacji przekazanej przez Głównego Inspektora Pracy

wynika, że czynności kontrolne zajmują inspektorowi jedynie 30%, a pozostałe 70% to czynności techniczne i biurokracja. Wprowadzenie jednolitych zasad przysłuży się zapewnieniu bardziej skutecznej ochrony pracowników oraz podniesie skuteczność prowadzonych kontroli.

W naszej ocenie wprowadzenie rozwiązań przyjętych w projekcie zapewni zgodność polskiego prawa z postanowieniami konwencji MOP oraz zapewni równe traktowanie podmiotów podlegających kontrolom Państwowej Inspekcji Pracy.

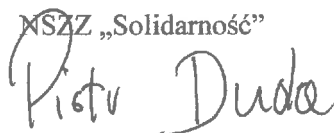
Jednocześnie wskazujemy, iż projekt ustawy został przesłany do konsultacji tylko do organizacji pracodawców (m.in. Lewiatan, FPP, BCC-ZP) co stanowi nieuzasadnione pominięcie organizacji związkowych w procesie konsultacji a w konsekwencji naruszenie zasady równości partnerów społecznych. Przypominamy, iż związki zawodowe są naturalnym partnerem Państwowej Inspekcji Pracy w zakresie kontroli przestrzegania przepisów prawa pracy i znaczna część kontroli jest przeprowadzana na wniosek zakładowych organizacji związkowych wskutek zaobserwowanych przez nie naruszeń przepisów prawa pracy na terenie zakładu pracy. Mając powyższe na względzie podkreślamy, iż pominięcie strony związkowej na etapie indywidualnych konsultacji, poza strukturą RDS, było nieuzasadnione i uniemożliwiło reprezentatywnym organizacjom związkowym przedstawienia indywidualnej opinii do projektu.

Z poważaniem

FZZ

NSZZ „Solidarność”

OPZZ

